

Khu BTTN Tam Tao

Tên khác

Không có

Tỉnh

Bắc Cạn

Tình trạng

Đề xuất

Ban quản lý được thành lập

Chưa thành lập

Vĩ độ

22°15' - 22°22' vĩ độ Bắc

Kinh độ

105°32' - 105°38' kinh độ Đông

Vùng địa lý sinh học

06a - Nhiệt đới nam Trung Hoa

Tình trạng bảo tồn

Tam Tao không có trong bất kỳ quyết định của Chính phủ hoặc trong một văn bản đề nghị chính thức nào liên quan đến hệ thống các khu rừng đặc dụng của cả nước trước đây (Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn 1997). Việc thành lập khu bảo tồn thiên nhiên Tam Tao với diện tích 9.000 ha là theo đề nghị của UBND huyện Chợ Đồn, dựa trên văn bản số 102/CV-UB, ngày 20/04/1999. Hiện tại dự án đầu tư cho khu này chưa được xây dựng, và khu vực Tam Tao đang do Chi cục Kiểm lâm tỉnh quản lý (Chi cục Kiểm lâm Bắc Cạn 2000).

Địa hình và thủy văn

Khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên Tam Tao thuộc địa phận xã Đông Lạc, huyện Chợ Đồn. Trung tâm của khu bảo tồn này ở Núi Tam Tao, là ngọn núi cao 1.172 m. Các sông, suối xuất phát từ phía đông bắc của vùng núi này chảy về phía bắc và đổ vào hồ Ba Bể. Các sông, suối bắt nguồn từ phía tây nam chảy về phía nam và đổ vào sông Gâm ở tỉnh Tuyên Quang. Về phía đông khu bảo tồn có một vài vùng núi đá vôi, mặc dầu địa hình về cơ bản không phải là vùng có đá vôi.

Đa dạng sinh học

Số liệu viễn thám cho thấy rằng khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên Tam Tao là vùng rừng tự nhiên quan trọng. Về phía bắc của nó chủ yếu là kiểu rừng rụng lá. Trong khi đó về phía đông khu bảo tồn rừng bị chia cắt nhiều và xen lẫn các vùng đất canh tác nông nghiệp. Tuy nhiên, cần phải có điều tra cụ thể về thực vật trong vùng trước khi đưa ra thông tin chính xác về thành phần loài, tình trạng và các vùng rừng mở rộng.

Trong công văn chính thức đề nghị thành lập khu bảo tồn thiên nhiên Tam Tao, UBND huyện Chợ Đồn cho biết rằng vùng này có nhiều loài thú quan trọng cần được bảo vệ, phần lớn trong số đó là các loài đang bị đe dọa tuyệt chủng trên toàn cầu, như Voọc mũi hếch *Pygathrix avunculus* là loài đặc hữu Việt Nam (Chi cục Kiểm lâm Bắc Cạn 2000). Trong khi các nguồn tài liệu trên chưa được xác minh, thì lại có thông tin từ Đặng Ngọc Cần và Nguyễn Trường Sơn (1999) loài voọc này được ghi nhận tại khu vực gần với khu bảo tồn Tam Tao, cụ thể là trong quá trình điều tra loài Voọc mũi hếch tại thực địa vào năm 1999, các tác giả đã nhận được các thông tin về đàn voọc mũi hếch có số lượng từ 18 đến 20 cá thể ở khu rừng gần làng Xuân Lạc, huyện Chợ Đồn. Cần phải

tiến hành điều tra thêm trong thời gian tới để khẳng định lại hiện trạng loài này tại khu Tam Tao.

Các vấn đề về bảo tồn

Ranh giới chính xác của khu bảo tồn Tam Tao chưa được xác định. Tuy nhiên, hình như khu này nằm nối liền với vùng Bản Bung của Na Hang hoặc ít nhất được nối liền bởi các vùng rừng nằm xen giữa. Tương tự, đã có đề xuất nối liền giữa Tam Tao và vườn quốc gia Ba Bể. Thực tế, khu bảo tồn mới được đề xuất này có thể trùm lên cả vùng mở rộng sang vườn quốc gia (xem phiếu mô tả vườn quốc gia Ba Bể). Theo đó, vẫn còn tồn tại khả năng bảo vệ hoặc giữ lại hành lang sinh cảnh chuyển tiếp giữa 3 khu bảo vệ này nhằm làm tăng thêm khả năng tồn tại các quần thể động thực vật hoang dã. Điều này có tầm quan trọng đặc biệt trong trường hợp không có khu nào trong ba khu vực đã biết là có Voọc mũi hếch có khả năng duy trì sự tồn tại lâu dài của loài này.

Chi cục Kiểm lâm Bắc Cạn (2000) cho rằng các mối đe dọa lớn nhất đối với đa dạng sinh học ở khu bảo tồn thiên nhiên Tam Tao là việc khai thác bất hợp pháp các sản phẩm rừng và tình trạng phát quang rừng để canh tác nương rẫy. Có lẽ, săn bắn là mối đe dọa đối với bất kỳ quần thể voọc mũi hếch nào có thể đã từng có trong khu này.

Các giá trị khác

Rừng tại khu bảo tồn thiên nhiên này đóng vai trò quan trọng trong việc bảo vệ vùng đầu nguồn sông Gâm và hồ Ba Bể.

Các dự án có liên quan

Một dự án cỡ lớn của Quỹ Môi trường Toàn cầu (GEF) có tên là *Xây dựng các vùng bảo vệ nhằm bảo tồn nguồn tài nguyên theo quan điểm sử dụng sinh thái cảnh quan* (Creating Protected Areas for Resource Conservation Using Landscape Ecology / PARC) đang được thực hiện ở hai khu bảo vệ nằm cạnh khu Tam Tao, đó là khu bảo tồn thiên nhiên Na Hang và vườn quốc

gia Ba Bể. Dự án nhằm mục đích sử dụng tiếp cận sinh thái cảnh quan cho công tác bảo tồn trong vùng. Tam Tao vì thế có vai trò tiềm năng trong dự án này như là một phần của sinh cảnh chuyển tiếp giữa hai vùng trên.

Tài liệu tham khảo

Bac Can Provincial FPD/Chi cục Kiểm lâm Bắc Cạn (2000) [FPD questionnaire]. Bac Can: Bac Can Provincial People's Committee. In Vietnamese.

Dang Ngoc Can and Nguyen Truong Son (1999) Field report of survey on Tonkin Snub-nosed Monkey *Rhinopithecus avunculus* in Bac Can, Thai Nguyen and Tuyen Quang provinces (October and November 1999). Unpublished report to the Institute of Ecology and Biological Resources and the Fauna and Flora International-Indochina Programme.